

ПРОТОКОЛ

№ 232

София, 06.12.2016 година

Днес, 06.12.2016 г. от 10:35 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Ремзи Осман, Александър Йорданов, Георги Златев, Евгения Харитонова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Елена Маринова – директор на дирекция „Правна“, П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, И. Александров – началник на отдел „Цени и лицензии: електропроизводство, ВКП на електрическа и топлинна енергия“, Милен Трифонов - и.д. началник на отдел в дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и експерти на КЕВР.

Установено бе, че няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад и проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Работна група: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Вера Георгиева, Радостина Методиева, Юлиан Стоянов и Петя Андонова

2. Доклад с вх. № Е-Дк-396 от 29.11.2016 г. относно утвърждаване на преференциална цена на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на „Оранжерии - Петров дол“ ООД.

Работна група: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Ивайло Александров, Георги Петров, Ана Иванова и Йовка Велчева

По т.1. Комисията разгледа доклад относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Във връзка с изпълнение на това законово правомощие на Комисията със Заповед № 3-Е-197 от 29.11.2016 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която след анализ на всички относими факти и обстоятелства, установи следното:

Съгласно § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, „балансираща енергия“ е активната електрическа енергия, която операторът на електропреносната мрежа активира за компенсиране на разликата между регистрираните при него договорени и фактически реализираните графици за доставка, както и колебанията на товарите с недоговорен график на доставка. Нормите, уреждащи балансиращия пазар на електрическа енергия, се съдържат в Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ) и регламентират условията за продажба и покупка на балансираща енергия с цел да се гарантира сигурност и устойчивост на националната електроенергийна система (ЕЕС) и сигурната паралелна работа на ЕЕС на континентална Европа.

Според чл. 107 от ПТЕЕ, на балансиращия пазар (БП) се търгува балансираща енергия, която включва:

1. отдадената енергия вследствие участие в регулиране (първично и вторично), зададена чрез турбинните регулатори на агрегатите или централния регулатор на ЕЕС, интегрално за часа;
2. балансиране чрез корекция на работната точка на агрегатите (третичен резерв), зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;
3. отдадена енергия вследствие на активирани блокове от студен резерв, интегрално за часа;
4. балансиране чрез промяна на състоянието (включване, изключване) на агрегатите, зададена от дежурния диспечер на независимия преносен оператор, интегрално за часа;
5. балансиране чрез промяна на товара на потребители по диспечерско разпореждане;
6. енергия, закупена/продадена от/на съседни енергийни системи, и енергия като аварийна помощ.

С оглед реализирането на електрическа енергия на БП, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) сключва договори по чл. 11, т. 7 от ПТЕЕ с доставчиците на балансираща енергия, чиито предмет е предоставянето на балансираща енергия на преносния оператор от вторичен, третичен и активиран студен резерв. Предвид факта, че БП се администрира от ЕСО ЕАД, същото е страна и по всички сделки за покупка и/или продажба на електрическа енергия с търговски участници, които притежават диспечерируеми производствени и/или потребяващи обекти за покриване на небалансите в националната пазарна зона. Сключената сделка на БП установява задълженията на съответния доставчик на БП да предоставя или купува енергия на/от преносния оператор според спецификата на предложението и разпореждането, издадено от диспечера на оператора на електроенергийния пазар. Сключените сделки с доставчиците на балансираща енергия, които участват във вторично регулиране или в регулирането на системата чрез активиране на блокове от студен резерв и/или активиране на агрегати за третичен резерв, се уреждат съгласно условията на договорите с преносния оператор.

В изпълнение на сключените сделки, ЕСО ЕАД купува/продава балансираща енергия въз основа на предложения за регулиране нагоре и предложения за регулиране надолу, предоставени от доставчиците на балансираща енергия, които е регистрирал по реда на ПТЕЕ. По данни на ЕСО ЕАД, към настоящия момент в регистъра по чл. 119 от ПТЕЕ са вписани следните доставчици на балансираща енергия: „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „ТЕЦ - Бобов дол“ ЕАД, „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД, „ЕЙ И ЕС - 3С Марица Изток 1“ ЕООД, „Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК ЕАД), както и дружествата, класирани на проведените от електропреносния оператор тръжни процедури за предоставяне на студен резерв, а именно „Биовет“ АД, „ТЕЦ Марица 3“ АД, „ТЕЦ - Бобов дол“ ЕАД, „Топлофикация Русе“ ЕАД и „Брикел“ ЕАД.

С Решение № Ц-50 от 30.12.2015 г. КЕВР е определила, считано от 01.01.2016 г., пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре в размер на 202,00 лв./MWh;

2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга регулиране надолу, в размер на 0,00 (нула) лв./MWh.

Средните месечни цени за предходните 10 месеца показват устойчивост на нивата и са отразени в таблицата по-долу:

	<i>Недостиг, лв./MWh</i>	<i>Излишък, лв./MWh</i>
Януари 2016 г.	201,78	10,37
Февруари 2016 г.	236,17	10,90
Март 2016 г.	172,83	13,04
Април 2016 г.	179,28	14,01
Май 2016 г.	167,43	20,62
Юни 2016 г.	167,67	20,22
Юли 2016 г.	157,07	17,50
Август 2016 г.	169,53	15,50
Септември 2016 г.	161,27	17,53
Октомври 2016 г.	195,80	12,26
Януари – Октомври 2016 г.	180,88	15,19

По-високите средни цени през месеците януари 2016 г. и февруари 2016 г. се дължат на постигнати цени от 800,00 лв./MWh през някои часове, но с утвърждаване на нова методика за предотвратяване на екстремни цени на балансиращия пазар от оператора на пазара, тези аномалии не се наблюдават през следващите месеци.

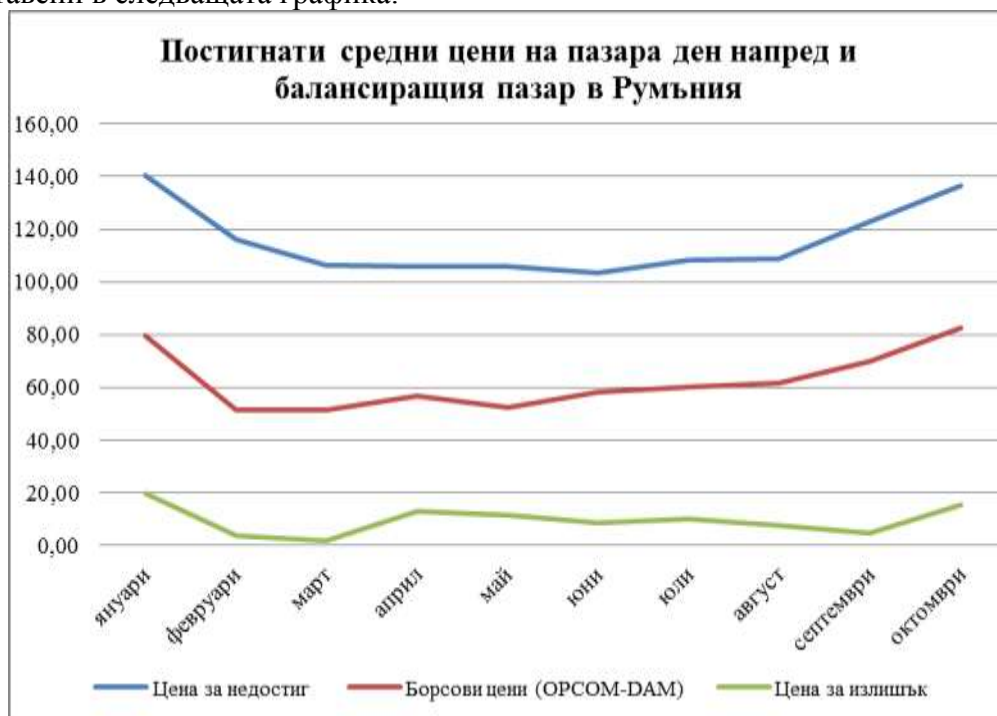
Следва да се има предвид, че посочените средни стойности на цените на балансиращата енергия се заплащат от координаторите на балансиращи групи на оператора на БП. След нетиране на небаланса, координаторите разпределят на членовете на съответната балансираща група разходите си към ЕСО ЕАД, като цените за недостиг на отделните търговски участници намаляват до нива от около 130 лв./MWh, а за излишък се увеличават до около 30 лв./MWh, което редуцира значително разходите за балансиране на производители и потребители.

Доставчиците на балансираща енергия са централи, участващи във вторично регулиране, които определят цените си на месечна база, като се наблюдават незначителни количества от активиран студен резерв. Цените на доставчиците следва да отчитат реализираните допълнителни разходи за регулиране, свързани с намаляване или увеличаване на работната мощност по диспечерско разпореждане, поддържането на управляващите системи и да нямат спекулативен характер. Пределните цени само определят рамката, извън която липсата на конкуренция предполага изкривяване на БП. При пазарно поведение на участниците, предлаганите цени следва да са подчинени на пазарни принципи и да са на нива, позволяващи нормално функциониране на пазара без да облагодетелстват дадени участници за сметка на останалите и да отразяват принципа на равнопоставеност, заложен в ЗЕ. В същото време основните доставчици на балансираща енергия предлагат цени близки до определените пределни такива. Еднокомпонентните цени за регулиране надолу за периода януари 2016 г. – октомври 2016 г. са в диапазона от 0,00 лв./MWh до 0,50 лв./MWh, а за регулиране нагоре от 170,00 лв./MWh до 200,00 лв./MWh., т.е. твърде близки до пределните такива, определени от КЕВР.

С оглед анализ и оценка на състоянието на БП е извършен бенчмаркинг с румънската пазарна зона, с която е възможно най-скорошно обединение. В развитите пазари почасовите цени на доставчиците на балансираща енергия следват постигнатите цени на „пазара ден напред“ (ПДН), като така се постига обвързаност на двата пазара и не се допускат арбитражи. Подобна мярка осигурява пропорционалност на разходите за балансиране на пазарните участници в зависимост от почасовите цени на пазара. Постигнатата цена на ПДН функционира като минимална цена за предложенията за регулиране нагоре и максимална такава за регулиране надолу. По този начин винаги цената за небаланси е по-неблагоприятна

от тази на ПДН, както и пазарните участници се стимулират да участват и на пазара на балансираща енергия с резервния си капацитет.

Подобна е и ситуацията на румънския електроенергиен пазар, резултатите от който са представени в следващата графика:

През 2016 г. ниските цени на електрическата енергия в региона понижиха значително средната цена на балансиращата енергия в Румъния, като средната ѝ стойност за недостиг в периода януари 2016 г. – октомври 2016 г. е около 116 лв./MWh, докато отчетената на българския пазар е в размер на 181 лв./MWh. В същото време при анализ на почасовите цени е видно, че максималните им стойности (в пиковите часове) са съизмерими с тези на българския пазар – около 200 – 220 лв./MWh, т.е. по-ниската средна цена се дължи на значително по-ниската стойност на електрическата енергия за недостиг в офпиковите часове, в съответствие с ценовата крива на ПДН.

Към настоящия момент цените, предлагани от доставчиците на балансираща енергия в България, не са обвързани със спот цените на ПДН, а са постоянни на месечна база, което е причина за по-високите средни цени на българския балансиращ пазар. Следва да се има предвид, че българският ПДН към настоящия момент не е достатъчно развит и ликвиден за да послужи като база, както за определяне на референтна цена, така и за обвързване на цените на доставчиците на балансираща енергия с резултатите от него. Това от своя страна води до липса на прогнозируемост и устойчивост и поражда тенденция за предпочитане от страна на търговските участници на извънборсовата търговия чрез двустранни договори.

Предвид горните аргументи, прилагането на румънския модел за определяне на цената на доставчиците на балансираща енергия е възможно след установяване на нов пазарен модел, който предполага изцяло конкурентни условия, . Последното е свързано с промяна на действащото законодателство и осигуряване на мерки за подобряване на ликвидността на ПДН, за да се превърне в надежден източник на референтна цена за ефикасното договаряне в сектора. В тази връзка до въвеждането на конкурентен пазар с оглед осигуряване на предпоставки за стабилност на сектора; икономическа целесъобразност – размерът на пределната цена за сключване на сделки с балансираща енергия следва да покрива пълните разходи на доставчиците на балансираща енергия; сигурността на снабдяването; недопускане на арбитражи между БП и ПДН, както и спазване на принципите по чл. 23, чл. 24 и чл. 31 от ЗЕ, **не съществуват обективни предпоставки и обстоятелства, които да обосновават необходимост от изменение на размера на прилаганите към момента пределната цена за сключване на сделки на пазара на**

балансираща енергия за регулиране нагоре: 202,00 (двеста и два) лв./MWh, както и пределната цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу: 0,00 (нула) лв./MWh.

В подкрепа на горното са и следните аргументи:

Резултатите от извършения симулационен анализ на база данните от работата на БП през 2016 г. показват, че при намаление на така определените пределни цени за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, цената за недостиг ще се понижи до нива по-ниски от спот цената на ПДН в част от пиковите часове. Това би довело до изкривяване на пазарните отношения, тъй като се появява стимул пазарните участници да предпочетат да са в недостиг, което би затруднило управлението и сигурността на електроенергийната система. Горното се подкрепя от следващата справка за постигнатата цена на ПДН през последния месец, която е много близка до цената за недостиг, която следва да е най-високата цена на пазара с оглед нейния превантивен и възпиращ характер:

дата	час	лв./MWh
1.11.2016	5-6	143,56
1.11.2016	6-7	143,56
1.11.2016	8-9	143,56
1.11.2016	15-16	143,54
1.11.2016	9-10	143,50
1.11.2016	13-14	141,99
8.11.2016	7-8	150,07
8.11.2016	8-9	149,48
8.11.2016	17-18	147,62
10.11.2016	16-17	146,78
18.11.2016	15-16	150,09
18.11.2016	16-17	146,31
21.11.2016	9-10	148,33
21.11.2016	10-11	148,33
21.11.2016	6-7	148,31
21.11.2016	8-9	146,06
21.11.2016	7-8	146,04
29.11.2016	13-14	150,09
29.11.2016	12-13	150,07
29.11.2016	14-15	150,05
29.11.2016	10-11	150,03
29.11.2016	15-16	144,87

От друга страна при увеличение на така определените пределни цени за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия и установената от доставчиците практика да предлагат цени близки до пределните ще се увеличат разходите за небаланси на пазарните участници, което ще доведе до допълнителна финансова тежест върху производители и потребители в момент, в който съществува непредвидимост и несигурност във връзка с протичащите процеси по пълната либерализация на пазара и стартиране на борсовата търговия.

Пределната цена за регулиране надолу следва да е обща за всички участници на пазара, независимо от това дали използваните мощности са производствени и/или консумиращи. По този начин се осигурява недискриминационно и равнопоставено третиране на централите, предлагачи тази системна услуга, като не се допуска облагодетелстване на даден участник за сметка на останалите, както и спекулативно поведение. Пазарните принципи налагат цената за регулиране надолу да е положителна величина. При отрицателна

стойност на цената, централата, предоставяща системната услуга, продава недостиг, а потребителите, които са в излишък, го купуват, което противоречи на принципите на балансиращия пазар и води до екстремни стойности на балансиращата енергия и големи разходи за небаланси. Отрицателната цена за регулиране надолу представлява прекомерна санкция за производителите и потребителите, които са в излишък, която изкривява пазара, застрашава неговата работа и противоречи на европейските практики.

Изказвания по т.1:

Докладва П. Младеновски, който каза, че съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от ЗЕ КЕВР определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия. Сформирана е работна група. Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗЕ, „балансираща енергия“ е активната електрическа енергия, която операторът на електропреносната мрежа активира за компенсиране на разликата между регистрираните при него договорени и фактически реализираните графици за доставка, както и колебанията на товарите с недоговорен график на доставка. Нормите, уреждащи балансиращия пазар, се съдържат в Правилата за търговия с електрическа енергия. В чл. 107 от ПТЕЕ подробно е описано какво включва балансиращата енергия. Предвид факта, че БП се администрира от ЕСО ЕАД, същото е страна и по всички сделки за покупка и/или продажба на електрическа енергия с търговски участници, които притежават диспечерируеми производствени и/или потребяващи обекти за покриване на небалансите в националната пазарна зона. В изпълнение на сключените сделки ЕСО ЕАД купува/продава балансираща енергия въз основа на предложения за регулиране нагоре и регулиране надолу. Предложенията са месечни. Основни участници като доставчици на балансираща енергия са „ТЕЦ - Бобов дол“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД и НЕК ЕАД.

За пръв път Комисията е определила такива цени през 2014 г., поради факта, че след стартирането на балансиращия пазар е имало много голяма волатилност в цените на балансиращата енергия, както и са били предлагани отрицателни цени за балансиращи цени. След постановяването на решението от 2014 г., когато са били определени цени в размер 202,00 лв./MWh за регулиране нагоре и 0,00 лв./MWh за регулиране надолу, както и наложената ПАМ на оператора на балансиращия пазар относно определянето на служебните цени, нещата в голяма степен са се стабилизирани.

През 2015 г. Комисията е запазила съществуващите цени на балансираща енергия и не е изменяла ПАМ относно служебните цени. В тази връзка се е постигнало една предсказуемост и постоянство в цените за небаланси, които всички пазарни участници следва да заплащат.

В доклада е представена таблица относно постигнатите цени януари – октомври 2016 г., от която е видно, че цените се движат в порядъка между 150,00 лв./MWh и 200,00 лв./MWh. Малко по-високи цени има през м. януари и февруари, което е във връзка с постигнати в определени часове цени от порядъка на 700,00 лв./MWh – 800,00 лв./MWh. Този проблем вече е решен чрез нова Методика на ЕСО ЕАД, представена пред регулатора, относно предотвратяване на екстремни цени на балансираща енергия. Следва да се има предвид, че посочените средни стойности на цените на балансиращата енергия се заплащат от координаторите на балансиращи групи, които след нетиране вътре в групата, се постигат много по-ниски цени от порядъка 130,00 лв./MWh, 140,00 лв./MWh, в зависимост от почасовите цени.

Работната група е мислила дали има предпоставки за промяна на цените на балансиращата енергия за годината. В тази връзка е изготвен анализ на начина на ценообразуване в развитите пазари. Направено е сравнение на българските цени и на цените в румънската пазарна зона. Установено е, че цените на балансиращата енергия в развитите пазари се образуват въз основа на постигнатите ценови нива на спот пазар. Предложенията за регулиране нагоре и надолу се търгуват почасово. Постигнатата цена на „пазара ден напред“ служи като минимална цена за предложенията за регулиране нагоре и максимална за регулиране надолу. След затварянето на спот пазара, централите със свободен капацитет

дават своите предложения на оператора, като след това той при техническа възможност е задължен да ги активира. Подобна е и ситуацията в Румъния. Там са имали сериозни проблеми, поради липса на предлагане на балансираща енергия. Този проблем е решен чрез една разпоредба в Правилата за търговия, с която предлагането на балансираща енергия и запазване на свободен капацитет за предлагане на такава на всички, които могат да я предлагат, е задължително.

От разговорите с ЕСО ЕАД Младеноски е получил уверението, че към момента в ЕСО ЕАД съществува техническа невъзможност за прилагането на един такъв механизъм. В новата система, за която има обществена поръчка, ще бъде предвидена подобна функционалност.

Поради факта, че българската борса е недостатъчно развита, би следвало до готвената промяната на законодателството и установяването на новия пазарен модел да се запазят нивата на цените. Разходите на небаланси за българските участници са по-високи с около 50% в сравнение с тези в Румъния. В България средната цена е 800,00 лв./MWh, докато в Румъния е постигната 116,00 лв./MWh. Но ако се съпоставят почасовите цени на балансиращия пазар в Румъния, ясно личи, че небалансите в пиковите часове са по-високи, отколкото в България. По-високата средна цена се дължи на факта, че тъй като офертите в нашата пазарна зона са за месец, т.е. постоянни са за всички часове, това определя и в офпиковите часове, когато е значително по-ниската борсова цена, тогава небалансите са като в офпика, което води до по-високи средни разходи за небаланси. Като цяло нещата следват подобна логика в пиковите часове. На графиката се вижда как средни цени за недостиг и излишък следват средната цена на пазара ден напред. Тук се говори за средноаритметични, а не за среднопретеглени цени, за да не се изкривява резултатът.

До установяването на нов пазарен модел работната група не вижда обективни предпоставки и обстоятелства, които да обосновават необходимост от изменение на размера на прилаганите към момента пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране нагоре, както и пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за регулиране надолу. В подкрепа на това са постигнатите цени на борсата м. ноември – между 140 лв./MWh и 150 лв./MWh, което е почти колкото цената за недостиг в тези часове. Не е посочено, тъй като сетълментът все още е към датата на изготвяне на доклада, сетълментът за ноември все още не е излязъл, но е ясно, че при едно намаляване на пределната цена и спадане на цената за недостиг в тези часове, ще започнат арбитражи между двата пазара. Пазарните участници ще предпочетат да останат в недостиг, вместо да купуват пиковата енергия от борсата. Това от своя страна е предпоставка за нарушаване на сигурността на снабдяването в страната. Чрез пределните цени до голяма степен се влияе и на борсовите цени, тъй като определяйки пределна цена на пазара на балансираща енергия, до голяма степен се определя и пределна цена на борсовия пазар. Поради тази причина в Румъния цените са ограничени, за да няма отрицателни борсови цени, въпреки че се получават в някои часове. Там пределната цена за регулиране надолу е нула, а пределната цена за регулиране нагоре е 250 евро, за да не се ограничава горната граница на предлаганите цени на пазара ден напред.

П. Младеновски прочете предложението на работната група за проект на решение.

И. Н. Иванов коментира таблицата, която показва постигнатата цена на пазара ден напред през последния месец. Иванов попита как са подбрани датите и часовите интервали в нея.

П. Младеновски отговори, че това са постигнатите най-високи цени през последния месец, които горе-долу съвпадат със средно постигнатите цени за недостиг през годината.

И. Н. Иванов каза, че са текущи цени на недостиг, а не определената от КЕВР цена 202 лв./MWh.

П. Младеновски отговори, че тази цена е определена само на доставчиците. След прилагане на начина на ценообразуване на балансираща енергия в отделните часове съгласно Методиката в Правилата за търговия, средните цени са между 130 лв./MWh и 200 лв./MWh. В някои часове и малко повече, но след нетиране в групите, цените стават около 130 лв./MWh – 140 лв./MWh.

И. Н. Иванов каза, че в Румъния почти 80% от годината цената е под 120 лв./MWh. Иванов приема аргументите за запазване на цената за недостиг.

П. Младеновски обясни, че средната цена е по-малка, тъй като в нощните часове, когато енергията е 5 - 6 евро, тогава цената за недостиг е около 10 евро. Нормално е при средна цена от 220 лв./MWh в офпиковите часове да се получи средна цена под 120 лв./MWh.

И. Н. Иванов отбеляза, че цената е в лева, въпреки че е за румънския пазар. Иванов обобща, че предложението на работната група е да се запази цената за недостиг, максимална, от 202 лв./MWh и 0,00 лв./MWh за излишък, цена минимална.

И. Н. Иванов подложи на гласуване проекта на решение, прочетен от П. Младеновски.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 и чл. 14, ал. 1 от Закона за енергетиката, и чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, Комисията

РЕШИ:

1. Приема доклад относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
2. Приема проект на решение относно определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия;
3. Насрочва обществено обсъждане на проекта на решение по т. 2 на 13.12.2016 г. от 10:45 ч.;
4. За участие в общественото обсъждане да бъдат поканени заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката;
5. Докладът, проектът на решение, датата и часът на общественото обсъждане да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране.

В заседанието по **точка първа** участват председателят Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Ремзи Осман, Александър Йорданов, Георги Златев, Евгения Харитонова.

Решението е взето с **пет гласа „за“**, от които **три гласа** (Александър Йорданов, Георги Златев, Евгения Харитонова) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

По т.2. Комисията разгледа доклад относно определяне на преференциална цена на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на **„Оранжерии - Петров дол“** ООД.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. Съгласно чл. 33, ал. 1 от ЗЕ Комисията определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия по чл. 162, ал. 1 от ЗЕ. Преференциалната цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централите с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия по ал. 1, се определя по начина, посочен в ал. 3 на чл. 33 от ЗЕ, а именно на база индивидуалните разходи за производство и добавка, определена от Комисията по групи производители и по критерии съгласно наредбата по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ – чл. 25 от Наредба № 1 от 18.03.2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ).

Цените, които подлежат на регулиране, се образуват от енергийните предприятия съобразно изискванията на ЗЕ, наредбите по приложението му и указанията, дадени от Комисията относно образуването на цените.

Основните принципи на ценово регулиране са заложи в ЗЕ, а методите за регулиране на цените, правилата за тяхното образуване или определяне и изменение, редът за предоставяне на информация, внасяне на предложенията и утвърждаването на цените се определят с НРЦЕЕ.

Във връзка с решение по протокол № 28/21.02.2012 г. на ДКЕВР за прилагане на метод „Норма на възвръщаемост на капитала” за дружествата от сектор „Топлоенергетика” и на основание чл. 36, ал. 1, изр. второ от ЗЕ, са разработени Указания за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство при регулиране чрез метода „норма на възвръщаемост на капитала”, приети с решение по т. 8 от протокол № 95 от 25.05.2015 г. на КЕВР (Указания - НВ).

Правната рамка на метода на ценово регулиране „Норма на възвръщаемост на капитала” се съдържа в ЗЕ и НРЦЕЕ.

Съгласно чл. 4, ал. 2, т. 1 от НРЦЕЕ това е метод, при който Комисията след проведен регулаторен преглед утвърждава цени и необходими годишни приходи на енергийното предприятие за регулаторен период не по-кратък от една година; следващ регулаторен преглед се извършва по решение на Комисията или по заявление на енергийното предприятие при съществени отклонения между одобрените и отчетените елементи на необходимите приходи.

Във връзка с необходимостта от извършването на регулаторен преглед съгласно чл. 25, във връзка с чл. 39 от НРЦЕЕ, на „Оранжерии - Петров дол“ ООД с писмо изх. № Е-14-74-2 от 26.09.2016 г. е указано в срок до 01.10.2016 г. да подаде заявление за утвърждаване на цени на енергията, като представи следните данни и документи:

I. Отчетни данни, в т.ч.:

1. Отчет и анализ на изпълнените и планирани технико-икономически показатели за ценовия период 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г. (Приложение № 3);

2. Отчет и анализ на изпълнените и планирани ремонтни и инвестиционни мероприятия за дейностите производство на топлинна и електрическа енергия и пренос на топлинна енергия (Приложение № 3);

3. Отчетна информация за ценовия период 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г., разработена във форма и съдържание, съгласно правилата за ценообразуване, съгласно справки от №1 до №9;

4. Цените на горивата да бъдат изчислени като среднопретеглени спрямо количествата горива за съответния период на действие на цените (Приложение № 2).

*За ценовия период (12-месечен период) информацията да бъде изготвена, като отчет за периода 01.2016-09.2016 г. и прогноза за периода 10.2016-12.2016 г.

5. Отчетна информация за приходите от продажба на топлинна и електрическа енергия за 2014 г., 2015 г. и ценовия период 01.2016-12.2016 г. (Приложение № 4).

6. Одитиран годишен финансов отчет за 2015 г., с всички пояснителни приложения към него, съгласно приложимите счетоводни стандарти, вкл. доклад за дейността на дружеството.

На дружеството е указано в приложената информация към годишния финансов отчет да представи допълнителни справки и пояснения относно прилагането на Единната система за счетоводно отчитане (ЕССО) за целите на регулирането, приета с протоколно решение № 90/03.08.2006 г. на Комисията.

II. Прогнозни данни:

1. Прогнозната информация се изготвя и представя в съответствие с Указанията-НВ, по приложения модел (справки от № 1 до № 9).

2. За следващия регулаторен период стойността на дълготрайните материални активи в регулаторната база на активите е равна на балансовата стойност към 31.12.2015 г.

3. Дружеството да представи писмени обосновки на прогнозните ценообразуващи елементи, придружени с доказателства и подробна аргументация, относно необходимостта и икономическата им целесъобразност.

4. Договори за продажба на електрическа енергия за 2017 г., с всички приложения към тях (вкл. спецификациите към договорите).

5. Копие на действащите договори за покупка на природен газ, с всички приложения към тях.

6. Доказателства за платена такса за разглеждане на заявлението.

Изчисленията да се извършат при следните условия:

1. Структура на капитала към 31.12.2015 г., с примерна стойност на нормата на възвръщаемост на собствения капитал, равна на утвърдената от Комисията за предходния ценови период.

2. Прогнозни ценови параметри:

- природен газ – действащата цена към момента на подаване на заявлението;

3. Примерна стойност на добавката по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ - определената от Комисията за съответното дружество към момента на подаване на заявлението за цени.

„Оранжерии - Петров дол” ООД, е дружество с ограничена отговорност, регистрирано в Търговския регистър, воден от Агенция по вписванията към Министерство на правосъдието, с ЕИК 813208144, със седалище и адрес на управление: с. Петров дол 9225, община Провадия, област Варна. Предметът му на дейност е: производство и реализация на оранжерийни зеленчуци и цветя в страната и чужбина. Дружеството е с регистриран капитал в размер на 46 552 лв.

Дружеството не е лицензирано по ЗЕ, но се явява производител по смисъла на т. 46 от § 1 от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, която определя, че „производител“ е „лице, произвеждащо електрическа и/или топлинна енергия“. От представените по преписката документи е видно, че дружеството произвежда електрическа енергия от когенераторен модул, 1 бр., тип: „TCG2020 V20“, производство на MWM GmbH, с номинална електрическа мощност 2 000 kW, което е под 5 MW и съгласно чл. 39, ал. 4, т. 1 от ЗЕ не подлежи на лицензиране. „Оранжерии-Петров дол” ООД ще използва топлинната енергия за собствено потребление, поради което на основание чл. 39, ал. 4, т. 4 от ЗЕ не се изисква издаване на лицензия.

„Оранжерии - Петров дол” ООД подава заявление за определяне на цена на електрическата енергия от комбинирано производство на основание чл. 53 от НРЦЕЕ, който определя, че лица, чиято дейност не подлежи на лицензиране съгласно ЗЕ, но извършват сделки по регулирани цени, подават заявления по чл. 39, ал. 1 от НРЦЕЕ, които се разглеждат от Комисията по реда на глава четвърта от същата наредба.

След извършен регулаторен преглед, с Решение № Ц-46 от 17.12.2015 г. Комисията, считано от 01.01.2016 г., е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия на „Оранжерии - Петров дол” ООД.

С Решение № Ц - 18 от 30.06.2016 г., във връзка с промяна на цената на природния газ, КЕВР е определила на „Оранжерии - Петров дол” ООД, в сила от 01.07.2016 г., преференциална цена на електрическа енергия и елементите на необходимите годишни приходи, както следва:

1. Преференциална цена на електрическата енергия (без ДДС) – 103,99 лв./MWh, в т.ч.:

- индивидуални разходи за единица енергия – 95,99 лв./MWh

- добавка по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ – 8,00 лв./MWh

2. Ценообразуващи елементи на цените по т. 1:

- Необходими годишни приходи – 1 422 хил. лв., в т. ч.:

Разходи – 1 344 хил. лв., от които условно-постоянни – 467 хил. лв. и променливи – 877 хил. лв.

Регулаторна база на активите – 1 188 хил. лв.

Норма на възвръщаемост – 6,57%

- Електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 10 079 MWh; при цена на природен газ – 281,08 лв./kNm³ (без ДДС)

Със заявление с вх. № Е-14-74-3 от 03.10.2016 г., „Оранжерии - Петров дол” ООД е предложило за утвърждаване:

Преференциална цена на електрическа енергия без ДДС – 119,57 лв./MWh, в т.ч.:

- индивидуална цена на комбинирана електрическа енергия – 109,57 лв./MWh

- добавка по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ – 10 лв./MWh

при цена на природен газ - 292,48 лв./kNm³ (без ДДС)

Към заявлението „Оранжерии - Петров дол” ООД е приложило следната информация и документи:

1. Прогнозна информация в съответствие с Указанията-НВ, по модел – справки от №1 до №9 за периода 01.01.2017 г. – 31.12.2017 г.;
2. Средна цена на природен газ за отчетен период (Приложение № 2);
3. Отчет и анализ на изпълнените и планираните технико-икономически показатели, ремонтни и инвестиционни мероприятия за дейностите производство на топлинна и електрическа енергия за 2015 г. и за ценовия период 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г. (Приложение № 3);
4. Отчетна информация за приходите от продажба на топлинна и електрическа енергия за 2014 г., 2015 г. и ценовия период 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г. (Приложения № 4);
5. Годишен финансов отчет за 2015 г.;
6. Технико-икономическа обосновка на предложената за утвърждаване преференциална цена на електрическата енергия;
7. Договор за доставка на природен газ № 161-2013 с „Булгаргаз” ЕАД;
8. Договор за изкупване на електрическа енергия №402/2014 г.;
9. Документ за внесена такса за разглеждане на заявлението.
10. Инвентарна книга към 31.12.2016 г., в която са посочени и прогнозните амортизационни отчисления за 2017 г.

С оглед осъществяване на правомощията на КЕВР по ценовото регулиране, произтичащи от ЗЕ и подзаконовите актове по прилагането му и във връзка с подаденото от „Оранжерии - Петров дол“ ООД заявление за утвърждаване на цени на енергия, работна група, назначена със Заповед № 3-Е-173/12.10.2016 г. на Председателя на КЕВР, е извършила преглед на заявлението и приложенията към него за съответствие с изискванията на НРЦЕЕ.

С писмо изх. № Е-14-74-3 от 12.10.2016 г., на основание чл. 40, ал. 2 от НРЦЕЕ, от заявителя е изискано да представи допълнителни справки и пояснения относно прилагането на ЕССО за целите на регулирането.

С писмо вх. № Е-14-74-3 от 25.10.2016 г., дружеството е представило изисканата информация.

Обосновката на дружеството е следната:

Основните дейности на “Оранжерии - Петров дол” ООД към датата на изготвяне на технико – икономическата обосновка са:

- производство на биологични оранжерийни зеленчуци и цветя,

- високоефективно комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия

„Оранжерии - Петров дол” ООД осъществява дейността си в стопански двор, където е изградена оранжерия с метало – стъклена конструкция за производство на оранжерийни зеленчуци (краставици, домати) и цветя, находяща се в землището на с. Петров дол, община

Провадия, област Варна. Оранжерийният комплекс разполага с пет блока с обща площ от 67000 m².

„Оранжерии - Петров дол” ООД притежава собствен газопровод с дължина 3 000 m.

1. Описание на централата

Изготвената техникo – икономическа обосновка представя прогноза за следващия ценови период на енергийното стопанство в собствения оранжерийен комплекс, находящо се в землището на с. Петров дол, община Провадия, област Варна, а именно: експлоатация на когенераторен модул, 1 бр., тип: "TCG2020 V20", производство на MWM GmbH, с номинална електрическа мощност 2 000 kW и номинална топлинна мощност 1 977 kW и всички съпътстващи съоръжения, площадкови мрежи и сгради за неговото нормално и максимално ефективно функциониране.

Основни технически характеристики:

- Електрическа мощност 2 000 kW
- Топлинна мощност 1 977 kW
- Мощност на енергоносителя 4 581 kW
- Напрежение 400 V
- Гориво: природен газ
- Честота 50 Hz
- Емисии: NOx 500 mg/m³

2. Прогнози

2.1. Производствена програма

Производствената програма е разработена при следните изходни параметри:

- начална дата на ценови период	- 01/01/2017
- номинална инсталирана електрическа мощност	- 2 000 kW
- номинална инсталирана топлинна мощност	- 1 977 kW
- собствена консумация в работен режим	- 100 kWh

Предвид производствената програма на дружеството и климатичните условия в района, се предвижда когенерационната инсталация да работи с натовареност от септември до май от ценовия период за подsigуряване на необходимата топлинна енергия за производството на „Оранжерии - Петров дол” ООД.

2.2. Инвестиционна програма

Общата стойност на активите, участващи в Регулаторната база на активите при определяне на преференциална цена на комбинирана електрическа енергия за 2017 г. е в размер на 2 286 хил.лв. (РБА = А – АМ).

А = 2 390 хил.лв. – активи, в т.ч.:

- 29 хил. лв. за реконструкция и преустройство на съществуваща сграда за нуждите на когенерационната инсталация.

- 2 163 хил. лв. разходи за: закупуване на инсталация за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, състояща се от един когенерационен модул „MWM TCG 2020 V20” и периферна система от компоненти към инсталацията; изработване на инвестиционен проект (работен и технически) за строеж на когенерационна централа на природен газ; присъединяване на независим производител на електрическа енергия към електроразпределителната мрежа на „ЕНЕРГО – ПРО МРЕЖИ” АД; система за омекотяване на водата; допълнителни СМР и др.

- 3 хил.лв. – приблизителна стойност на земята, върху която са изградени сгради, съоръжения, инсталации и площадкови мрежи.

- 195 хил.лв., оборотен капитал.

АМ = 104 хил.лв. – амортизация за периода на използване

2.3. Амортизационна програма

При изчисляване на годишните разходи за амортизация е приет среден период за амортизация на всички активи (без земя) от 15 (петнадесет) години. При изчисляване на

регулаторната база на активите за стойност на активите е взета прогнозната балансова /остатъчна/ стойност на активите на дружеството.

2.4. Ремонтна програма

Разходите за ремонт са изчислени на база прогнозни часове на работа на двигателя съгласно сключен договор с фирма „ЕКОСИСТ” ООД за сервиз, превантивна и последваща поддръжка на КОГЕНЕРАТОРЕН МОДУЛ ТИП TCG 2020 V20 No: LLV_51105_Petrov_dol :

- цена за поддръжка и ремонт за 1 час работа - 18,5 евро/ч.

2.5. Променливи разходи

Променливите разходи за работа на „Оранжерии - Петров дол” ООД през ценовия период, са изчислени при начална дата - 01/01/2017 г.

Променливите разходи за прогнозна 2017 година, са както следва:

- разход на природен газ, при цена на природния газ от 292,48 лв./kNm³,
- разход за консумативи (масло, грес, вкл. труд) - 5 хил.лв.
/изчислени на база часове работа на двигателя/
- разход за ел.енергия - 22 хил.лв.
- разходи за акциз на природен газ - 53 хил.лв.
/88 525 GJ * 0,60 лв/GJ = 53 115 лв./

2.6. Условно – постоянни разходи

През новия ценови период от дейността на когенерационната инсталация, са заложили следните прогнозни условно – постоянни разходи :

- разходи за амортизации - 148 хил.лв.
- разходи за ремонт (съгласно описано в ремонтна програма) - 120 хил.лв.
- разходи за заплати (при средно-списъчен персонал - 12 души)- 165 хил. лв.
- разходи за осигурителни вноски - 30 хил.лв.
- разходи, пряко свързани с регулираните дейности по ЗЕ - 40 хил.лв.,

в т.ч.:

- Застраховки - 9 хил.лв.
- данъци и такси - 4 хил.лв.
- други, описани в Справка №1 - 27 хил.лв.

2.7. Привлечен капитал и норма на възвръщаемост на капитала

При изчисляването на нормата на възвръщаемост на капитала за прогнозната 2017 г. е използвана прогнозната капиталовата структура на дружеството към 31.12.2016 г. на база погасителните планове, формирана от:

- Договор за финансов кредит №MS13 – 00020/12.07.2013 г. - 209,592 хил.лв.
- Договор за финансов кредит №MS13 – 00021/12.07.2013 г. - 396,865 хил.лв.
- Договор за финансов кредит №MS13 – 00022/12.07.2013 г. - 488,750 хил.лв.
- Договор за финансов кредит №MS13 – 00023/12.07.2013 г. - 165,997 хил.лв.
- Договор за финансов кредит №MS13 – 00024/12.07.2013 г. - 400,554 хил.лв.
- Договор за финансов кредит №MS13 – 00019/12.07.2013 г. - 500,000 хил.лв.
- собствен капитал - 47 хил.лв.

При така зададените изходни параметри, съгласно Справка №3 (Приложение №3) Нормата на възвръщаемост е 6,49%:

№	Описание	Мярка	Към 31.12.2014 г.	Към 31.12.2015 г.
1	2	3	4	5
1	Собствен капитал	хил. лв.	24	47
2	Дял на собствения капитал	%	1,84%	4,47%
3	Норма на възвръщаемост на собствения капитал	%	4,00%	4,00%
4	Привлечен капитал, в т. ч.	хил. лв.	1 278	1 005
	- договори за финансов лизинг	хил. лв.		
	- кредити	хил. лв.	1 278	1 005
5	Дял на привлечения капитал	%	98,16%	95,53%
6	Средно претеглена норма на възвръщаемост на привлечения капитал	%	6,59%	6,59%
7	Данъчни задължения	%	10,00%	10,00%
8	НОРМА НА ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	%	6,55%	6,49%

След прегледа на цялата представена от заявителя информация е констатирано следното:

Отчетените количества реализирана електрическа енергия за ценовия период са с 4,40% по-високи от прогнозираните.

Със заявлението за утвърждаване на цени за новия регулаторен период (РП) дружеството е предложило увеличение на общата стойност на УПР с 11,04 % спрямо отчетените през предходния ценови период (01.01.2016 г. – 31.12.2016 г.), основно от увеличените разходи за ремонт със 62,16 %.

През следващия регулаторен период, дружеството предвижда ръст на общата стойност на инвестиционните разходи с 35,79 %.

Влиянието на отделните елементи на условно-постоянните разходи и горивата, както и изменението на отчетените технико-икономически показатели спрямо прогнозните стойности е показано в следващите таблици:

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДА	МЯРКА	Прогноза в цени от 01.01.2016 г.	Отчет 2015 г.	Отчет ценови период 01.01.2016 - 31.12.2016 г.	Прогноза в цени от 01.01.2017 г.	Разлика Прогноза 2017 – Отчет ценови период	Изменение в %	Разлика Прогноза 2017 – Прогноза 2016 г.	Изменение в %
1	2	3	4	5	6	7	8 = 7 - 6	9	10 = 7 - 4	11
I.	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	хил. лв.	467	864	453	503	50	11,04%	36	7,71%
1	Разходи за амортизации	хил. лв.	104	237	148	148	0	0,00%	44	42,31%
2	Разходи за ремонт	хил. лв.	214	214	74	120	46	62,16%	-94	-44,04%
3	Разходи за заплати и възнаграждения	хил. лв.	90	316	162	165	3	1,85%	75	83,33%
3.1.	Начисления свързани с т. 3, по действащото законодателство	хил. лв.	17	57	29	30	1	3,45%	13	81,26%
3.1.1.	осигурителни вноски	хил. лв.	17	57	29	30	1	3,45%	13	81,26%
3.1.2.	социални разходи	хил. лв.	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
4	Разходи, пряко свързани с регулираните дейности по ЗЕ, в т.ч.:	хил. лв.	42	40	40	40	0	0,00%	-2	-4,76%
4.1.	Разходи за външни услуги	хил. лв.					0	0,00%	0	0,00%
II.	Цена на природен газ	лв./хил.н.м ³	603,14	603,14	313,22	261,35	-52	-16,56%	-342	-56,67%
III.	Цена на въглища	лв./t	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00%	0	0,00%

№	Ремонти и Инвестиции	Мярка	Прогноза в цени от 01.01.2016 г.	Отчет 2015 г.	Отчет ценови период 01.01.2016 - 31.12.2016 г.	Прогноза в цени от 01.01.2017 г.	Разлика Прогноза 2017 – Отчет ценови период	Изменение в %	Разлика Прогноза 2017 – Прогноза 2016 г.	Изменение в %
1	2	3	4	5	6	7	8 = 7 - 6	9	10 = 7 - 4	11
I.	Ремонти ОБЩО, в т.ч.:	хил. лв.	214	214	74	120	46	62,16%	-94	-44,04%
I.1.	в топлоизточника	хил. лв.	214	214	74	120	46	62,16%	-94	-44,04%
I.2.	по преноса	хил. лв.	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
II.	Инвестиции ОБЩО, в т.ч.:	хил. лв.	1 684	2 286	2 286	2 286	0	0,00%	602	35,79%
II.1.	в топлоизточника	хил. лв.	1 684	2 286	2 286	2 286	0	0,00%	602	35,79%
II.2.	по преноса	хил. лв.	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%

„Оранжерии - Петров дол” ООД

№	Наименование	Дименсия	Прогноза в цени от 01.01.2016 г.	Отчет 2015 г.	Отчет ценови период 01.01.2016 - 31.12.2016 г.	Прогноза в цени от 01.01.2017 г.	Разлика Прогноза 2017 – Отчет ценови период	Изменение в %	Разлика Прогноза 2016 – Прогноза 2015 г.	Изменение в %
1	2	3	4	5	6	7	8=7-6	9	10 = 7-4	11
1	Отпусната топлинна енергия към преноса-общо	MWh	10 231	8 455	10 443	9 629	-814	-7,80%	-602	-5,89%
1.1.	гореща вода	MWh	10 231	8 455	10 443	9 629	-814	-7,80%	-602	-5,89%
1.2.	пара	MWh					0	0,00%	0	0,00%
2	Топлинна енергия за собствени нужди	MWh	317	261	332	306	-26	-7,80%	-11	-3,48%
2.1.	гореща вода	MWh	317	261	332	306	-26	-7,80%	-11	-3,48%
2.2.	пара	MWh					0	0,00%	0	0,00%
3	Топлинна енергия за собствени нужди	%	3,01%	2,99%	3,08%	3,08%	0	0,00%	0	2,49%
3.1.	гореща вода	%	3,01%	2,99%	3,08%	3,08%	0	0,00%	0	2,49%
3.2.	пара	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
4	Отпусната топлинна енергия от съоръженията-общо	MWh	10 548	8 716	10 775	9 935	-840	-7,80%	-614	-5,82%
4.1.	гореща вода	MWh	10 548	8 716	10 775	9 935	-840	-7,80%	-614	-5,82%
4.2.	пара	MWh	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
5	Произведена топлинна енергия от ВК	MWh					0	0,00%	0	0,00%
6	Произведена топлинна енергия от ППК	MWh					0	0,00%	0	0,00%
7	Произведена електрическа енергия	MWh	10 670	8 871	9 762	9 129	-633	-6,48%	-1 541	-14,44%
7.1.	Електрическа енергия за собствени нужди	MWh	591	427	690	456	-234	-33,85%	-135	-22,77%
		%	5,54%	4,81%	7,07%	5,00%	-0,021	-29,27%	-0,005	-9,73%
7.2.	Продадена електрическа енергия	MWh	10 079	8 444	9 072	8 673	-399	-4,40%	-1 406	-13,95%
7.2.1.	Комбинирана електрическа енергия от ВЕП	MWh	10 079	8 444	9 072	8 673	-399	-4,40%	-1 406	-13,95%
7.2.2.	Комбинирана електрическа енергия без ВЕП	MWh					0	0,00%	0	0,00%
7.2.3.	Некомбинирана електрическа енергия	MWh					0	0,00%	0	0,00%
7.2.4.	Електрическа енергия за собствено потребление	MWh					0	0,00%	0	0,00%
		%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
8	Топлина на горивата за производство	MWh	26 142	20 819	23 692	22 190	-1 502	-6,34%	-3 953	-15,12%
8.1.	Топлина на горивата за ен. част	MWh	26 142	20 819	23 692	22 190	-1 502	-6,34%	-3 953	-15,12%
8.2.	Топлина на горивата за ВК&ППК	MWh	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
9	ОБЩА ефективност	%	79,95%	83,22%	85,28%	84,53%	-0,007	-0,88%	0,046	5,73%
10	Топлинна ефективност	%	39,14%	40,61%	44,08%	43,39%	-0,007	-1,56%	0,043	10,88%
11	Електрическа ефективност	%	40,81%	42,61%	41,20%	41,14%	-0,001	-0,15%	0,003	0,80%
12	Топлинна ефективност на ВК&ППК	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
8	СРуг за произв. на ЕЕ	g _{ef} / kWh	197		202	199	-3	-1,52%	2	0,93%
9	СРуг за произв. на ТЕ	kg _{ef} / MWh	105		103	104	1	0,68%	-1	-1,14%
10	Топлинна енергия за разпределение - общо	МВтч	10 231	8 455	10 443	9 629	-814	-7,80%	-602	-5,89%
10.1.	гореща вода	МВтч	10 231	8 455	10 443	9 629	-814	-7,80%	-602	-5,89%
10.2.	пара	МВтч					0	0,00%	0	0,00%
11	Технологични разходи - общо	MWh	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
		%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
12	Технологични разходи - гореща вода	МВтч	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
		%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
13	Технологични разходи - пара	МВтч	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
		%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
14	Топлинна енергия за собствено потребление	MWh	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%
	гореща вода	MWh					0	0,00%	0	0,00%
	водна пара	MWh					0	0,00%	0	0,00%

„Оранжерии - Петров дол” ООД

Финансови резултати от дейността на дружеството през 2015 г.

„Оранжерии - Петров дол” ООД, съгласно представения годишен финансов отчет за 2015 г., отчита загуба в размер на 26 хил. лв., която намалява спрямо 2014 г. когато загубата е в размер на 319 хил. лв.

От анализа на данните съдържащи се в Отчета за дохода, могат да бъдат направени следните изводи:

- **Нетните приходи от продажба на електрическа енергия нарастват през 2015 г., спрямо 2014 г. със 157,39 %;**

- **Общите разходи от оперативната дейност също нарастват през 2015 г., спрямо 2014 г. със 70,88 %.**

Общата стойност на нетекущите активи намалява през 2015 г. в размер на 2 198 хил. лв., спрямо 2014 г. когато са в размер на 2 425 хил. лв., вследствие на намалените дълготрайни материални активи в частта на машини, производствено оборудване и апаратура.

Текущите активи нарастват през 2015 г. в размер на 636 хил. лв. при 609 хил. лв. за 2014 г., в резултат на увеличените материални запаси в частта на незавършеното производство.

Собственият капитал на дружество е отрицателна величина, която нараства и през 2015 г. е в размер на 350 хил. лв., спрямо 2014 г., когато е в размер на 324 хил. лв., в резултат на натрупаната непокрита загуба от минали години.

Нетекущите пасиви на дружеството намаляват през 2015 г. в размер на 1 982 хил. лв. при 2 029 хил. лв. за 2014 г., в резултат на намалените задължения към финансови предприятия.

Текущите пасиви също намаляват през 2015 г. и са в размер на 589 хил. лв. при 658 хил. лв. за 2014 г., в резултат на намалените задължения към доставчици.

От направения анализ на финансовите показатели, изчислени на база обща балансова структура към 31.12.2015 г., спрямо 31.12.2014 г. е видно, че размерът на собствения капитал не позволява дружеството да придобие нови нетекущи активи, както и невъзможността да обезпечи обслужването на задълженията си със собствен финансов ресурс, въпреки добрата обща ликвидност, което е индикатор за наличието на достатъчно собствени оборотни средства, с които дружеството да покрие текущите си задължения.

Дружеството е представило към годишния финансов отчет за 2015 г. и справки по ЕССО, от които е видно, че през 2015 г. от дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ дружеството отчита загуба в размер на 266 хил. лв.

След направените констатации са извършени следните корекции при образуване на цената:

1. В Справка № 2 „РБА“ са извършени следните корекции:

- оборотният капитал е изчислен съгласно т. 32 от Указания - НВ, като 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за дейността, като не се включват разходите за амортизации.

- амортизацията за периода на използване-АМ за топлинна енергия е намалена от 140 хил. лв. на 70 хил. лв., съгласно т. 31 от Указания - НВ и спазване на точните периоди на отчитане на амортизацията в цените и отстраняване на техническа грешка на дружеството.

- стойността на ДМА- участващи в регулирането, Машини, съоръжения и оборудване е коригирана от 2 163 хил. лв. на 1 097 хил. лв., с 1 066 хил. лв., до достигане на отчетната стойност на активите към 31.12.2015 г., представена от дружеството в приложение №2 „РБА“ намалена със стойността на активите, придобити за сметка на финансираня.

- амортизацията за периода на използване-АМ е коригирана от 104 хил. лв. на 222 хил. лв., с 118 хил. лв., съгласно отчетената натрупана амортизация за двегодишния период на експлоатация на съоръженията, съответно за 2014 г. – 74 хил.лв., за 2015 г.- 148

хил.лв.

2. В Справка № 3 „Норма на възвръщаемост на капитала“, извършените корекции са съгласно т. 3 от приложения общ подход в Решение № Ц-18 от 30.06.2016 г. за образуване цените на енергия за дружествата от сектор „Топлоенергетика“, с оглед осигуряване на равнопоставеност между дружествата, и са както следва:

- нормата на възвръщаемост на собствения капитал е коригирана от 4,00% на 6,00% при отчитане на макроикономическата среда и специфичните условия на регулиране на дружествата от сектор „Топлоенергетика“;

- средно претеглената норма на възвръщаемост на привлечения капитал е коригирана от 6,59% на 5,73%, на основата на данни на БНБ към 31.12.2015 г. /лихвен процент и обеми по салда по кредити в лева за сектори нефинансови предприятия/, в съответствие с глава втора, раздел III, т. 41 от Указания - НВ.

3. В Справка № 4 „ТИП в производството“ са извършени следните корекции:

- цената на природния газ е коригирана в размер на 286,60 лв./хил. нм³, в съответствие с Решение № Ц – 35/30.09.2016 г. на КЕВР.

- електрическата енергия за собствени нужди на централата в общ размер на 456 MWh е преразпределена между продуктите на производство в съответствие с коефициента на разпределение на горивото в централата - 0,632, както следва: 168 MWh за производство на топлинна енергия и 288 MWh за производство на електрическа енергия, съгласно глава трета, раздел I, т. 5 от Указания – НВ,

- добавката по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ е коригирана в размер на 8 лв./MWh, съответстваща на групата дружества с инсталации за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия в селското стопанство, съгласно т. 14 от приложения общ подход в Решение № Ц-18 от 30.06.2016 г.

След извършените корекции изчислената цена и елементите на необходимите годишни приходи на „Оранжерии - Петров дол“ ООД за следващия ценови период са следните:

1. Преференциална цена на електрическа енергия (без ДДС) – 105,02 лв./MWh, в т.ч.:

- индивидуални разходи за единица енергия – 97,02 лв./MWh

- добавка по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ – 8,00 лв./MWh

Ценообразуващи елементи на цената по т. 1:

- **Необходими годишни приходи – 1 318 хил. лв., в т. ч.:**

○ **Разходи – 1 258 хил. лв., от които условно-постоянни - 503 хил. лв. и променливи – 755 хил. лв.;**

○ **Регулаторна база на активите – 1 046 хил. лв.**

○ **Норма на възвръщаемост – 5,77 %**

- **Електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство – 8 673 MWh**

- **Цена на природен газ на обществения доставчик – 286,60 лв./кнм³.**

Изказвания по т.2:

Докладва А. Иванова. „Оранжерии - Петров дол“ ООД, съгласно представения годишен финансов отчет за 2015 г., отчита загуба в размер на 26 хил. лв., която намалява спрямо 2014 г., когато загубата е в размер на 319 хил. лв. От анализа на данните, съдържащи се в Отчета за дохода, е видно, че нетните приходи от продажба на електрическа енергия нарастват през 2015 г. спрямо 2014 г. със 157,39 %, а общите разходи от оперативната дейност също нарастват през 2015 г. спрямо 2014 г. със 70,88 %. От финансовите показатели, изчислени на база обща балансова структура към 31.12.2015 г. спрямо 31.12.2014 г., е видно, че размерът на собствения капитал не позволява дружеството да придобие нови нетекущи активи, както и невъзможността да обезпечи обслужването на задълженията си със собствен финансов ресурс, въпреки добрата обща

ликвидност, което е индикатор за наличието на достатъчно собствени оборотни средства, с които дружеството да покрие текущите си задължения. Дружеството е представило към годишния финансов отчет за 2015 г. и справки по ЕССО, от които е видно, че през 2015 г. от дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ дружеството отчита загуба в размер на 266 хил. лв.

И. Александров каза, че „Оранжерии - Петров дол“ ООД е единственото дружество, което има голям процент безвъзмездно финансиране.

И. Н. Иванов попита от европейски програми ли е финансирането.

И. Александров отговори, че това е станало през 2014 г., когато не е участвал в правенето на първите им цени. Той ще разкаже някои принципни неща, които са важни не само за това дружество, но и за други подобни дружества с безвъзмездно финансиране. В сегашните Указания е посочено като правило, че активите за сметка на финансиране се изваждат от РБА. В случая това е направено. В Указанията изрично се казва, че амортизацията, която е начислена, трябва да бъде само на възмездно придобитите активи (на безвъзмездно придобитите амортизации не се начислява) в частта на регулаторната база, чрез която амортизация се коригира отчетната стойност на активите. Понеже в текущото начисление не са ползвали този принцип, те са си начислявали на цялата стойност на актива амортизациите и по този начин са си ги завели и в счетоводните документи. От една страна, ако работната група се позове на балансовата стойност на активите, което според Александров е правилно, защото активите в този момента са амортизирани, но това пък буквално противоречи със запис, че само на възмездните активи се коригира амортизацията. Това е направено с оглед да бъдат максимално защитими. От друга страна в Указанията, в разходите, не е изрично казано, че активите, които са придобити за сметка на финансирани амортизации, не се начисляват, но вече като разходи. Понеже това в Указанията не е казано, не са извадени амортизациите на активите, които са безвъзмездно придобити (като разход), именно за да не бъде Комисията уязвима от гледна точка на някакво съдебно дело. Личното мнение на И. Александров (с оглед да не се допуска двойно финансиране, с което Комисията е уязвима от гледна точка на контрол) е, че трябва от разходите да се извадят амортизацията на безвъзмездно придобитите активи. Затова в момента цената е такава, с 1 лв. над сега действащата цена. Смесът да се вкара в момента преписката, е за да може през м. декември тя да извърви процедурата, за да може от 01 януари да имат квота, за да не изпаднат в ситуацията на другото дружество и НЕК ЕАД да им спре изкупуването. Александров предлага да се пусне преписката, но допълнително да се уточни стойността на финансирането и то да бъде извадено коректно и от амортизациите в разходната част.

И. Н. Иванов попита кога да бъде извадено.

И. Александров отговори, че работната група днес ще напише писмото, а на откритото заседание дружеството ще донесе информацията. Така ще има време от цял месец това да се направи.

И. Н. Иванов попита това ще намали ли цената, която е в проекта на решение, от 103,99 лв./MWh.

И. Александров отговори, че ще бъдат в рамките на тази цена, но ще бъдат изчистени от другата гледна точка. Когато се отдаде възможност за промяна на Указанията, тогава изрично и в разходната част ще бъде разписано, че амортизациите на безвъзмездно придобитите активи се изваждат.

П. Младеновски допълни, че практиката в Комисията до 2015 г. е била безвъзмездно придобитите активи да се вадят от РБА, но амортизациите да им се признават. За пръв път през 2015 г. Младеновски е направил обратното, тъй като не противоречи на Наредбата. Там няма ясна разпоредба, в която това да е разписано. Единствено в Указанията, за които е говорил И. Александров, тъй като Указанията в електресектора вече са били изтекли и не са били в сила. Това е икономическият правилен подход. Този подход се използва и в ofgem, и навсякъде в Европа. Идеята е тези амортизации да не се признават, тъй като според дружествата така те ще възстановят

активите, нищо че не получават възвръщаемост. Правилният подход е след като те ги възстановят със собствени инвестирани средства, след това те да бъдат включени както в РБА, за да получат възвръщаемост, така и да бъдат възстановени средствата чрез разходите за амортизации. Тук е много сериозен моментът, тъй като това трябва да се наложи, и второ, ако този подход е бил използван при определяне на цените на ВЕИ, безвъзмездно придобитите, тогава цените на тези с безвъзмездно финансиране са щели да са с около 30% по-ниски.

И. Н. Иванов обобща, че П. Младеновски изцяло подкрепя предложението, което се прави.

П. Младеновски потвърди това и отново каза, че използва този подход от 2015 г.

И. Н. Иванов отбеляза, че в конкретния случай в рамките на процедурата да бъде преизчислено. Иванов разбира това и го споделя. И. Н. Иванов даде думата за изказвания.

Р. Осман каза, че вероятно ще предстои разглеждането на проект на нова Наредба и тогава ще имат възможност да коментират и други неща. Сага ще сподели нещо за размисъл. Той е имал един единствен разговор с И. Александров преди една година за прилагане на метода норма на възвръщаемост на капитала. Тъй като предстои разглеждане на проект на нова Наредба, хубаво е да се разгледа по принцип дали е възможно или това е единственият начин този метод да се прилага. Това ли е най-справедливият и най-правилен метод? Осман цитира текст от доклада: *„Предвид производствената програма на дружеството и климатичните условия в района, се предвижда когенерационната инсталация да работи с натовареност от септември до май от ценовия период за подсигуриране на необходимата топлинна енергия за производството на „Оранжерии - Петров дол” ООД.“* Разглежданото дружество е в района на Провадия. Според Осман за Провадия м. септември е топъл месец и попита в района на Благоевград от септември ли се включват инсталациите. Р. Осман предложи да се провери дали м. септември е нужно включването на когенерационната инсталация. Това проучване да се направи професионално, не от страна на Комисията, а да се възложи на органи, които да дадат информация за климатичните условия в тези райони през м. септември. В Провадия сланите започват от м. октомври нататък.

Относно ремонтната програма, цена за поддръжка и ремонт за 1 час работа - 18,5 евро/ч., Р. Осман попита тази цена от дружеството ли е посочена. Той намира тази цена за много висока. Осман е направил проучване за поддръжка на подобна техника и цена 18,5 евро/ч. е нещо много сериозно. Той предлага експертите да помислят по този въпрос.

В доклада е посочено, че нетните приходи от продажба на електрическа енергия нарастват през 2015 г. спрямо 2014 г. със 157,39 %. Р. Осман попита в същия момент колко е била електрическата енергия за собствени нужди. Показано ли е в доклада каква е приходната част от продажбата на електрическа енергия от това нарастване като процент, извън производството на основната дейност на оранжериите? Като процентно съотношение колко е? Какво количество електричество използват за собствени нужди?

Този въпрос за оранжериите Осман е повдигал и преди. Тези въпроси, с изключение на ремонтната програма, Р. Осман подчерта, че задаване не толкова като забележки, а за негова информация.

На въпроса кога оранжериите започват работа, И. Александров обясни, че работната група я интересува принципно енергията, която се произвежда от когенератора. Тя е свързана с режима на отопление. От практиката се знае, че в летните и преходните месеци, ако има насадени в оранжериите растения, през нощта се получава конденз. Оросяват се оранжериите и е необходимо в ранните часове да се пускат за гонене на росата. Това Александров знае като режим, че се ползва. Той не може да даде отговор дали от м. септември е нормално, защото според него по-скоро това е свързано с периода на засаждане и на разглеждане на културите. Ако имат точно в този момент засадени вътре култури, той предполага, че трябва и да се отопляват.

Р. Осман каза, че може да се изиска проверка дали има засадени, щом ще работят.

И. Александров каза, че на откритото заседание може да се изиска всякаква

информация от тях и те да я предоставят.

Р. Осман каза, че е запознат с някои практики по долината на р. Струма..

И. Александров каза, че относно тези технологични режими за отглеждане на растенията не може да бъде много полезен.

Р. Осман уточни, че той не иска от експертите да отговорят, а предлага да се изиска проверка.

И. Александров отговори по отношение на ремонтната програма, че дружествата се делят на две категории. Едните със собствени средства и с наемане на външни фирми извършват ремонтните дейности, включително и когато са основни ремонти на определен брой часове пробег на самата инсталация. Други фирми, „Оранжерии - Петров дол” ООД е една от тях, както и Оранжерии Гимел, Оранжерии Петрич, които сключват договор за абонаментно поддържане с фирмата, която е монтирала инсталацията. Според Александров 18,5 евро/ч. е в рамките на цената, която и другите фирми плащат. Тя не се отклонява значително от тези цени.

Р. Осман каза, че е говорил по принцип, защото му е направило впечатление.

И. Александров обясни, че работната група гледа да няма никакви драстични отклонения.

Р. Осман попита Александров нормално ли е според работната група. Разчетите на дружеството показват, че е нормално.

И. Александров отговори, че в случая се сключва договор за абонаментно поддържане и в зависимост от часовете пробег на самата машина, толкова дават на фирмата, която го поддържа, като по този начин си гарантира всякакви ремонти, които се случват – фирмата ги прави. Такава е другата практика. Имат договор за абонаментно поддържане с фирмата и тези часове са лимитирани по този начин. В този смисъл работната група документално е отразила този разход. Този въпрос също може да бъде зададен на откритото заседание. Всичко е коментиремо и от откритото заседание нататък.

По отношение на собствените нужди И. Александров обясни, че са в рамките на подобни инсталации, до 5%. Толкова е показало и това дружество. Може да се направи сравнителен анализ, но от отчетния период, тъй като дружеството има над година работа. Не са позволени по-високи собствени нужди от реално постигнатите, както се отнася същото и за ефективността на производството. Те отговарят на изискванията за високоефективност. Разходите за гориво са в рамките на нормалните и коректните. Затова не са правени и корекции в тази посока.

Р. Осман подчерта, че не иска от работната група информация за работата на оранжерията (кога са засадени домати и т.н.). Когато се дава право на съответен орган да одобрява нещо, този орган има право да контролира. Относно оросяването, има органи и агенции, които отговарят за тази дейност. Осман не знае дали досега е правена такава проверка, но счита, че специално за оранжерии би било редно подобни проверки да бъдат заложили и направени. Другата проучвателна дейност да бъде във връзка с цената от 18,5 евро/ч., дали тази цена не е висока. Ако дружеството посочи цена 50 евро/ч., това не означава, че Комисията ще я одобри. Може да се проучи каква е поддръжката и стандарта за подобни генератори в съседни държави, но Осман намира 18,5 евро/ч. за висока цена. Р. Осман заключи, че ще подкрепи доклада, но това изказване той прави като задача оттук нататък. Осман не иска на заседание да задава такива въпроси, по-добре е това да се коментира на закрито заседание.

Р. Осман каза, че Парламентът е към края на работата си, но ще има и следващ. В него има студентска група на стаж към Парламента, които правят проучвания по задания, зададени от парламентарни групи и комисии. Ако КЕВР се обърне към Комисията по енергетика към Парламента, те от името на КЕВР ще зададат задание на тази група студенти. За това проучване КЕВР не плаща нищо. Проучването се прави с научни ръководители, с тяхната документация в 10 държави, а страните ги избира КЕВР. Това се прави масово, има много ведомства, възлага се на Парламента и на шестия месец, дори на

четвъртия, се получава един труд как е в 10 страни и как се разрешава този проблем.

И. Н. Иванов отбеляза, че в следващия Парламент може да се направи.

Р. Осман каза, че дотогава не бива да се чака, а може да се проучи колко би струвало при нас, дали е обективна или не.

И. Н. Иванов обобщи, че в следващата година предложението на Р. Осман е да се направи проверка в месеците, за които трябва да се докаже, че действително се използва топлинна енергия, в резултат на което има когенеративен режим на работа. По закон е дадено на Комисията да извършва контрол върху даваните данни. Относно другото предложение, добре е да се види какви са тези цени за поддръжка по отношение на другите дружества в страната, които работят със същия тип двигатели.

Р. Осман каза, че за строителния процес от Камарата на строителите ще дадат колко струва средно строителството на нещо. Самата Камара има тези ангажименти.

И. Н. Иванов каза, че относно предложението за проучване от студентска група към Парламента, трябва да се провери тази програма продължава ли да функционира. Самият той е използвал такъв сравнителен анализ и знае, че са много качествени работещите там студенти.

И. Н. Иванов установи, че няма други изказвания и подложи на гласуване предложения от работната група проекта на решение.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, във връзка с чл. 13, ал. 5, т. 2 от ЗЕ, Комисията

РЕШИ:

1. Приема доклад на работната група относно определяне на преференциална цена на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на „Оранжерии - Петров дол” ООД;
2. Насрочва открито заседание за обсъждане на доклада по т. 1 на 13.12.2016 г. от 10:30 ч.
3. За участие в откритото заседание да бъдат поканени лицата, представляващи „Оранжерии - Петров дол” ООД, или други, упълномощени от тях представители на дружеството;
4. Докладът, датата и часът на провеждане на откритото заседание да бъдат обявени на интернет страницата на КЕВР.

В заседанието по **точка втора** участват председателят Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Ремзи Осман, Александър Йорданов, Георги Златев, Евгения Харитонова.

Решението е взето с **пет гласа „за”**, от които **три гласа** (Александър Йорданов, Георги Златев, Евгения Харитонова) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

РЕШЕНИЯ ОТ ЗАСЕДАНИЕТО:

По т.1 както следва:

Приема доклад и проект на решение относно определяне на пределна цена за

сключване на сделки на пазара на балансираща енергия и насрочва обществено обсъждане на проекта на решение на 13.12.2016 г. от 10:45 ч.;

По т.2 както следва:

Приема доклад относно определяне на преференциална цена на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на „Оранжерии - Петров дол” ООД и насрочва открито заседание за обсъждане на доклада на 13.12.2016 г. от 10:30 ч.

Приложения:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-411 от 06.12.2016 г. - определяне на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

2. Доклад с вх. № Е-Дк-396 от 29.11.2016 г. - утвърждаване на преференциална цена на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на „Оранжерии - Петров дол” ООД.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(Г. Златев)

.....
(Е. Харитонова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА